

Maturitní témata z předmětu **základy společenských věd** pro školní rok 2011/2012

1.

a) **Pojem filosofie** („Co je filosofie?“, filosofické disciplíny, vztah filosofie a jiných forem vědění, základní filosofické pojmy)

b) **Bankovní soustava. Měření výkonnosti národního hospodářství** (struktura bankovní soustavy; makroekonomické ukazatele, produktová a důchodová metoda)

2.

a) **Předsókratovská filosofie I** (úvod do řecké filosofie, vztah mýtu a logu, hledání principu věcí, Thalés, Anaximandros, Anaximenés, Pythagorás a jeho škola)

b) **Nezaměstnanost, inflace. Peníze a bankovní soustava** (typy, míra nezaměstnanosti; typy, míra inflace, funkce a vývoj peněz, bankovní systém)

3.

a) **Předsókratovská filosofie II** (vztah jednoho a mnohého, Eleaté, Hérakleitos, Empedoklés, Anaxágorás, Atomisté)

b) **Stát a ekonomika. Struktura trhu** (úloha státu, selhání trhu, hospodářská politika, státní rozpočet, selhávání trhu, hospodářský cyklus)

4.

a) **Sofisté, Sókratés a sókratovské školy** (obecná charakteristika sofistů, Protágorás, Gorgiás; Sókratés – život, myšlení a působení, školy)

b) **Poptávka a nabídka** (pojmy, křivky, působící faktory, rovnováha na trhu)

5.

a) **Platón** (život a dílo, nauka o idejích, mýtus o jeskyni, pojetí duše, ctnosti a státu)

b) **Pojem ekonomie** (definice, mikroekonomie, makroekonomie, subjekty, statky a služby, náklady příležitosti, dělba práce, absolutní a komparativní výhoda, základní ekonomické problémy, ekonomické teorie, systémy, trh)

6.

- a) **Aristotelés** (život a dílo, nauka o látce a tvaru, možnosti a uskutečnění, substanci a akcidentech, etika a politika)
- b) **Právní systém České republiky I** (základní právní pojmy, občanské právo)

7.

- a) **Helénistická filosofie** (obecná charakteristika helénismu, stoicismus, epikureismus, skepticismus, novoplatonismus)
- b) **Právní systém České republiky II** (rodinné právo, pracovní právo)

8.

- a) **Patristika** (charakteristika a periodizace, představitelé, vztah křesťanství a pohanské filosofie, apologeté, myšlení sv. Augustina)
- b) **Právní systém České republiky III** (trestní právo, obchodní právo)

9.

- a) **Scholastika** (charakteristika a periodizace, představitelé, základní problémy, spor o univerzálie, myšlení sv. Tomáše)
- b) **Náboženství** (základní religionistické pojmy, náboženství ve světě, monoteistická náboženství – judaismus, křesťanství, islám; sekty)

10.

- a) **Renesanční filosofie** (obecná charakteristika, renesance a humanismus, nové názory na svět, kopernikanismus, Mikuláš Kusánský, Giordano Bruno, Francis Bacon)
- b) **Pojem sociologie** (vznik, vývojová období, vztah k ostatním společenským vědám, předmět, metody)

11.

- a) **Politická filosofie raného novověku** (Nicolo Machiavelli, Hugo Grotius, Thomas More, Campanella, Thomas Hobbes)
- b) **Příroda, společnost, kultura** (vztah přírody a kultury, pojetí kultury, prvky kultury, funkce kultury, subkultura, kulturní difuze)

12.

- a) **Racionalismus** (obecná charakteristika, Descartes, Spinoza, Leibniz)
- b) **Společnost a struktura společnosti** (pospolitost a společnost, primitivní, tradiční, průmyslová, postindustriální, konzumní, informační společnost, pokrok, globalizace, socializace, struktura, stratifikace, sociální mobilita, sociální skupiny)

13.

- a) **Britský empirismus** (obecná charakteristika, Locke, Berkeley, Hume)
- b) **Sociální deviace a sociální patologie** (norma a normálnost, deviace)

14.

- a) **Osvícenství** (obecná charakteristika, historické okolnosti, Montesquieu, Voltaire, Rousseau, Herder, encyklopedisté)
- b) **Pojem politologie** (definice, vznik, obsah, vztah k ostatním vědám, pojetí politiky, politický systém)

15.

- a) **Immanuel Kant** (periodizace díla, kopernikánský obrat, transcendentální filosofie, kategorický imperativ)
- b) **Stát** (pojmenování, teorie vzniku státu, funkce státu, právní stát, suverenita státu, formy státu)

16.

- a) **Německá klasická filosofie** (Fichte, Schelling, Hegel)
- b) **Demokracie** (pojem, principy, formy, parlamentní a prezidentský systém, volby a volební systémy)

17.

- a) **Iracionalismus** (Kierkegaard, Schopenhauer, Nietzsche)
- b) **Ústava** (funkce, třídění, ústavní vývoj na našem území, Ústava ČR)

18.

- a) **Pozitivismus, evolucionismus** (A. Comte, princip pozitivismu, zákon tří stadií, pozitivismus ve vědě, klasifikace věd; Ch. Darwin, evoluční teorie)
- b) **Lidská práva** (historie, dokumenty, Listina základních práv a svobod)

19.

- a) **Marxismus** (Marx, dialektický a historický materialismus)
- b) **Politický pluralismus a politické strany** (ideologie; liberalismus, konzervatismus, socialismus a komunismus, nacionalismus, rasismus, fašismus, anarchismus, feminismus; politické strany – vznik, zánik, úloha, klasifikace)

20.

- a) **Fenomenologie a fundamentální ontologie** (Husserl, Heidegger)
- b) **Mezinárodní vztahy a mezinárodní organizace** (OSN, EU, NATO)

21.

- a) **Existencialismus** (obecná charakteristika, Kierkegaard, Jaspers, Sartre, Camus)
- b) **Pojem psychologie.** (definice, vznik, předmět, systém psychologických disciplín, přístupy k lidské psychice)

22.

- a) **Pragmatismus** (obecná charakteristika, Peirce, James, Dewey)
- b) **Obecná psychologie** (psychické jevy, vnímání, myšlení, paměť, představy, učení)

23.

- a) **Filosofie života** (Bergson, Dilthey)
- b) **Psychologie osobnosti** (pojem osobnost, typologie, struktura osobnosti, motivace)

24.

- a) **Novopozitivismus** (Russel, Witgenstein, Vídeňský kruh)
- b) **Vývojová psychologie** (různé přístupy k ontogenezi lidské psychiky, charakteristika jednotlivých etap)

25.

- a) **Česká filosofie** (Jan Hus, Jan Amos Komenský, T. G. Masaryk, Jan Patočka, Egon Bondy, Erazim Kohák, Václav Bělohradský)
- b) **Sociální psychologie** (socializace, sociální percepce, skupiny a role ve skupině, komunikace a konflikty)

Maturitní témata byla schválena předmětovou komisí dne 21. 4. 2011.

Mgr. Vilém Ďoubal, předseda PK ZSV